

je pričal pogreb, ki se je vili 7. novembra k Sv. Lovrencu. Dobri Bog ji obilo poplačaj njena dobra dela! Naj si sladko odpočije trpinka v domači zemlji! — Žalujejo naj Bog potolaži!

Rimske Toplice. Umrla je skrbna krščanska mati Roza Škruba v starosti 49 let. Rojena je

bila v Dobju pri Planini. Dosti je trpela radi boleznimi, zadnja štiri leta je prebivala v postelji. V zakonu je vzgojila dva sinova in hčerko. Na njeni zadnji poti jo je spremljalo mnogo ljudi. Naj rajni sveti večna luč! — Možu in otrokom ter vsem žalujočim naše sožalje!

Dopisi

Sv. Lovrenc na Pohorju. V soboto, 25. novembra, bosta obhajala v naši farni cerkvi zlato poroko ugledna posestnika v Recenjaku g. Franc Peitler in njegova žena Marija, roj. Podlesnik. Pred 50 leti, na god sv. Katarine, sta si pred oltarjem obljubila ljubezen in zvestobo. Jubilant je potomec »planinskega kralja«, ki ga je tako lepo opisal nemški pisatelj Achleitner v svojem romanu »Planinski kralj«. Jubilantoma naše častitke!

Sv. Ožbalt ob Dravi. Naša prej zapuščena vasica se je začela zadnje leto lepo razvijati. Dobili smo železniško postajo in javno telefonsko govornico, za kar smo se potegovali že leta in leta. Naši splavarji grade vsako leto nekaj novih hiš ob banovinski cesti v Vurmatu, kjer kupujejo male parcele pod Kozjim vrhom, ki sicer ni primeren za stavbne parcele, vendar ni nikjer mogoče dobiti stavbišč v bližini cerkve in šole, ker je vsa zemlja v rokah veleposestnikov Nemcev in je nočejo prodati slovenskim delavcem. Potrebno bi bilo, da bi tu oblast posegla vmes, da bi se dobila potrebna stavbišča in se tako omogočil razvoj naše vasi.

Videž pri Slov. Bistrici. Kar tukajšnji ljudje pomnijo, smo na Videž dobivali pošto iz Slov. Bistrice. Sedaj se pa nekateri potrudili, da se nam od 1. novembra naprej dostavlja pošta iz Laporja. To ni prav, kajti v Slov. Bistrico imamo samo 3 km po lepi cesti, v Laporje pa 5 km po blatu. Nadalje hodijo naši otroci v šole v Slov. Bistrico in nam lahko pošto dvigajo dnevno. Pa tudi pismonoša iz Slov. Bistrice nam je redno dostavljal pošto na dom, dočim nas sedaj pismonoša iz Laporja obišče le redkokdaj, pa še tedaj pusti vso pošto na enem mestu, tako da gre odprta karta dostikrat skozi deset rok, preden jo prejme naslovnik. Prav tako mora naša prostovoljna gasilska četa dnevno reševati različne in važne dostavnine od svojih nadrejenih oblastev. Na podlagi navedenih dejstev nujno prosimo merodajne činitele, da storjeno napako popravijo tako, da se nam bo tudi za naprej dostavljala pošta iz Slov. Bistrice kot se nam je do 1. novembra.

Nadole pri žetalah. Letina je bila bolj slaba kot dobra. Vzrok je suša, saj skoraj tri mesece ni bilo znatnega dežja. Posebno hribovci smo revni pri pridelkih. Pač pa je bila strn srednje lepa. Vinogradi so dali srednji pridelek, kapljica pa je izvrstna. Toda cena je nizka, po zatrdilu krčmarjev baje zato, ker mora vsak kupec takoj po prevzemu plačati od litra 1 din občinske in 1 din banovinske trošarine. Ko bi oblast to omilila, bi se družinsko blagostanje v znatni meri dvignilo. Tudi sadje, predvsem slive in deloma tudi jabolka, je bogato obrodilo. Mnogo sadja je šlo v nič, ker ljudje niso imeli posode. Ker smo bili prisiljeni sadje radi pomanjkanja posode dati za vsako ceno, so se petični ljudje z našo zadrego okoristili in plačevali za kilogram sliv 30 do 40 par, za liter jabolčnika pa kvečjemu 50 par. Tako je umevno, da je dobil kmetič samo delo plačano, za blago pa nič. Glede pijančevanja, o katerem se toliko piše, povemo mi, ki imamo žganje, da ni samo naša krivda, da se v Sloveniji čezmerno pijačuje. Saj bi radi prodali, magari ves pridelek žganja in vina, da bi dobili potreben denar za nakup živeža, ki nam ga letos tako zelo

primanjkuje. »Prizadec se briga za banaške veleposestnike, da lahko ves pridelek žita drago prodajo, za nas revne slovenske kmete in kočarje se pa ne briga nihče.

Sv. Barbara v Haložah. Tukaj imajo ljudje ogromne količine dobrega jabolčnika na prodaj. Tudi mošanckarja so dosti shranili. Vse to čaka na vnovčenje. Ta mesec smo sprejeli davčne položnice, ki so pa opremljene s tako velikimi številkami, kakor še nikdar. Kako naj sedaj ubog Haložan poravnava več raznih obrokov na jesen, obleče in obuje družino, plača galico, trgovske dolgove, nabavi zrnje, plača zavarovalnino, ako za svoj pridelek ne dobi toliko, da bi mogel vsaj za silo živeti. Naši trgovci pa so podražili cene vsem predmetom, razen soli. Kje pa naj jemljemo, da bomo vse plačali? — Tukajšnja sadna sušilnica je še vedno v obratu. Ta mesec je bilo veliko obiskov od strani zanimancev, ki nameravajo drugo leto v svojih krajih zidati sadne sušilnice. Naš bivši provizor, sedaj župnik in dekan g. Gomilšek od Sv. Benedikta v Slov. goricah, je prišel z večjo skupino zavednih sadjarjev in g. Janez Čeh, drevesničar in predsednik Sadjarske podružnice od Sv. Bolfenka iz Slov. goric z večjo skupino sadjarjev. Prihajajo pa tudi posamezniki. Sušimo še naprej, dokler bo kaj. Kuhali smo tudi marmelado, dokler je bilo kaj sliv. Prihajajo tudi že vprašanja po ceni marmelade in suhega sadja. Vsem odgovarjamo, da ga po takih cenah, kakor ga dajo bosanski dobavitelji, mi ne moremo dati, ker so bile slive pri nas dražje kot v Bosni in nas stanejo mnogo drva in vozniki kakor tudi sušenje samo. Sveže sadje se prodaja sedaj po 2 din kg, sadja pa več ni, sadnih skladišč pa nimamo, domače shrambe pa so premajhne.

Sv. Križ pri Belih vodah. Zadnji shod v letošnjem letu bo v soboto, 25. novembra, na god sv. Katarine. V petek ob šestih zvečer pridiga in litanije. V soboto bo sv. opravilo s pridigo ob šestih in osmih. Romarji, pridite v teh lepih jesenskih dneh! — Prihodnje leto bo pri Sv. Križu stoletnica naše romarske cerkve, ki jo bo treba temeljito popraviti. Do vas se bomo obrnili, pri-

Dosedanjim in novim naročnikom „Slov. gospodarja“!

Trikrat smo objavili naročilnice za nove naročnike »Slovenskega gospodarja«. Prejeli smo lepo število naročnikov, toda mnogo je še naročilnic zunaj in prosimo, da jih res izročite takim, ki niso še naročeni. Ne pozabite lepih darov, ki smo jih razpisali za stare in nove naročnike, posebno ne na glavno nagrado v gotovini 5000 din! Pa ne pozabite tudi na to, da je »Slovenski gospodar« dosedaj naše edino domače štajersko glasilo in da je gost naših hiš že 73 let!

Prijatelji naši, sedaj vas prosimo, da ste do novega leta za svoj list požrtvovalni in da nam pridobite kar največ novih naročnikov!

jatelji Sv. Križa, da nam boste pomagali obnoviti, kar so naši predniki Bogu v čast postavili. Nabiralci darov bodo imeli pole potrjene z župnijskim pečatom v Belih vodah in s podpisom upravitelja župnije in romarske cerkve Sv. Križa. Se priporočamo!

Kmetje, pozor!

V vsem gospodarstvu se pozna vojna, dasi nismo v vojni. Zunanja trgovina je dobila povsem nove načine trgovanja, lov za blagom je dvignil cene surovinam na še enkrat, tudi dvakrat višjo ceno kot je bila pred vojno. Plačilne možnosti so vedno težavnejše, prevozi pa polni nevarnosti na vodi in na suhem.

Preprosto moremo opaziti te težave le na rastočih cenah. Imamo sicer razne odbore, ki naj se borijo zoper draginjo, toda ti odbori so dejansko brez moči, ker je gospodar položaja tisti, ki ima blago in že tako naredi, da ima le drago blago.

Povsem pravično je, da pri takih razmerah rastejo tudi cene kmetijskim pridelkom. Kmetijski pridelki pri nas niti preje niso bili v pravem razmerju s cenami industrije. Zaradi prenizkih cen je kmet propadal. Napravljali so razne operacije, kako bi rešili, izdajali uredbe o zaščiti kmeta, na ureditev cen ni šel nihče. Kmet bi lahko vse svoje obveznosti kril, ako bi mogel za svoje pridelke dobiti prave cene.

Ali pa dobi sedaj kmet res prave cene za svoje pridelke? Ne! Kmet še sedaj dohiva le en del tiste cene, za katero se njegov pridelek dejansko proda. Kdo dobi ostalo? Prekupci! Začelo se je zopet pravo verižništvo, kakor v verigi gre člen v člen, tako gre kmetsko blago iz rok v roke in morda skozi pet rok, da pride do tistega, ki to blago uživa. Samo en primer: te dni smo imeli priliko izvedeti sledeče: kmet je prodal bučno seme po 2.50 din za kilogram, verižniki so ga spravili na ceno 4.50 din za kilogram, ko je prišlo seme v tovarno za olje. Zakaj dohiva trgovec s sadjem toliko dobička, kakor je kmet prejel za blago in še več? Kdaj se je dvignila cena pšenice? Ali tedaj, ko jo je kmet prodajal ali sedaj, ko jo prodajajo prekupci?

Ni v korist kmeta, pa tudi ne v korist delavca in meščana, da je med obema toliko stopnic, toliko trgovin in veletrgovin, pa ne morda onih trgovin z obrtnim listom, pač pa verižnikov. Zato je naša zahteva: izločite verižnike! Kmet bo dobil boljše ceno in po mestih bodo ceneje kupovali naše pridelke.

Kmetje, ne nasedajte raznim prekupcem! Mi vas obveščamo in vas bomo obveščali o cenah in vsem, kar je potrebno, da ne nasedete. Prekupci ne smejo povzročiti, da bodo za njihov prevelik dobiček končno kmetje tisti, na katere bi se kazalo, češ da dvigajo draginjo.